

AUDIO NOTE M3 & QUEST



arsen katić

REALNOST VIRTUALNE STVARNOSTI



Arsen Katić (1966.-2015.) po vokaciji inženjer/informatičar, ali po osobnom opredjeljenju je osoba u potpunosti predana glazbi.

Suradnik je časopisa WAM od njegovih početaka i jedan od naših rijetkih suradnika koji je pisao i o audiouređajima i o glazbi.

WAM uredništvo

Audio Note uređaje odlikuje inovativan i superioran dizajn u kojem odabir dijelova postaje presudan čimbenik koji pomaže u stvaranju što cjelovitije slike glazbe. Takav kumulativan i sveobuhvatan proces s naglašenom percepcijom reda i unaprjeđenja sa svakim slijedećim nivoom donosi i znatno veću cijenu, ali i odgovarajuću veću "audiofilsku" vrijednost - slušanjem to lako možete utvrditi. Snaga ekspresije Audio Note uređaja počiva na kontroli boja i intenziteta zvukova kojima navikavamo naše uši na dragocjenost svih tih profinjenih zvukova, a to nas u konačnici bolje veže uz glazbu samu. Kao kad se nakon blještave neonske električne rasvjete počnete navikavati na prirodno prigušenije svjetlo, koje otkriva znatno više detalja i sjenčanja u prostoru oko vas. ^uti takve zvukove i osjetiti kako oni moduliraju ambijent, posebno je glazbeno a ne slušno iskustvo. Takav akustički posve živ prostor proizišao je iz kvalitativne sintakse i sinergističke definiranosti svih parametara glazbenog tona.

TEHNIČKI OPIS

Seriya pretpojačala Audio Note M (od M3 do M10) je po mnogočemu jedinstvena, o čemu svjedoči i težina od 20 kg za linijsko pretpojačalo. Fono verzija je, naravno, još teža. M3 karakterizira strogi *dual mono* ustroj s višestruko predimenzioniranim mrežnim transformatorima, cijevnim ispravljanjem (6X5) i dvostrukim prigušnicama u stabilizaciji za svaki kanal, te visokokvalitetnim Elna Cerafine kondenzatorima u napajačkom dijelu. Uređaj je u potpunosti ručno izrađen *point-to-point wiring* metodom, gdje PCB služi samo kao nosač elemenata. U linijskom dijelu korišteni su otpornici od tantalovog filma, Audio Note bakrena folija vezni kondenzatori, kao i Black Gate *de-coupling* kondenzatori. Najneobičnija karakteristika M3 linije pretpojačala je izlazni linijski stupanj ustrojen kao malo izlazno pojačalo s 5687WB dvostrukom triodom po kanalu i izlaznim transformatorima ekstremno širokog područja prijenosa. Ovo omogućava ne samo dva para RCA izlaza nego i posve odvojene 600-omske balansirane izlaze preko Lemo priključaka. Ovakvim ustrojem postignuta je ekstremno niska izlazna impedancija, što omogućava priključenje izlaznog pojačala bilo kakvog ustroja i ulaznih karakteristika.

Audio Note Quest su monoblokovi ultrajednostavnog, minimalističkog ustroja, u čijem dizajnu su korištene isključivo vrhunske komponente. Glavne odlike dizajna su cijevno ispravljanje (5U4G), 6SN7 dvostruka trioda u ulozu ulaz/pobuda i jedna 300B trioda po kanalu u izlazu, visokokvalitetni izlazni transformatori, vezni kondenzator bakrena folija, ručna *point-to-point* izrada, 9W po kanalu, izlazi za 4 i 8-omske

zvučnike. Visoka ulazna osjetljivost od 250 mV za punu snagu omogućava korištenje pasivnih pretpojačala (otporničkih ili transformatorskih) i lakoćom pogoni zvučnike osjetljivosti od 88 i više dB.

DVA ZVUKOPISA

Karakteristika Hindemithove "Koncertne glazbe za gudače i limene duhače" (Ormandy, Philadelphia Orchestra, EMI ASD 3743) je protočnost glazbenih slika i jednostavnost formi. Ispunjavanje velikog čistog platna slikama s dva područja kontrastirajućih boja i njihova prožimanja stvaraju opipljiv osjećaj autentičnosti, a detalji i teksture "drže" kompoziciju pomoću nenametljivog moduliranja protoka glazbe. Audio Note nam prenosi ljepotu oblika i kretanje glazbenih linija podjednako impresivno, gradeći posve uvjerljivo tonske strukture obje grupe instrumenata. Kad oni zazvuče zajedno, osigurana je primjerena (pro)mijena zvučnog prostora, a superiorno akcentuiranje forme i propulzivnost gudača su naglašeni, a masa violončela je stabilna, a dolazak druge, još teže mase kontrabasa izdiže ih uvjerljivo preko opipljivih formi uz posve sačuvan timbar. Organizirani i ekspresivni gudači odgovarajuće punim i toplim zvukom popunjavaju teksturu.

Svijet prostranstva i rađanja i slijevanja zvukova "Kosmogonie" (K. Penderecki, Zbor i orkestar nacionalne varšavske filharmonije, Markowski, Philips 6500 683), iscrtanog s primitivnim linijama oduševljava, a nakupine zvučnih masa i vokalna *glissanda* iskazuju se s toliko varijacija boja u različitim dinamičkim područjima kao s malo kojim pojačalom, a sve to bez imalo prenatrpanog ili neprirodnog bogatstva ili topline tonova. Glasovi i

instrumenti koji prate glasove vrte se u kovitlacu poput lišća, da bi potom prešli u statičko treptanje u slojevima osnovnog pulsa. Varijacije u takvim homogenim formama "prošaranim" pulsirajućim izvorima imaju ne samo naznačenu nego i posve očiglednu boju i dinamiku. Teksture su konzistentne i pročišćene bez pretjeranih gubitaka volumena ili proporcija, a njihova složenost proizlazi iz očuvanja različitih konfiguracija i elemenata u mješavini zvukova koji se križaju prolazeći svojim vlastitim stazama i dokazujući identitet gotovo cijelo vrijeme, unatoč odsustvu (pre)naglašanih detalja.

Boja je za nas posebno važan stimulus, a nejasnoća tonskih boja vrlo je uznemiravajuća, katkad i posve nesvjesno što onda doživljavamo kao zamor pri slušanju. Tonska boja je najvažnija za iluziju realnosti i učvršćivanja prisustva instrumenata, a kontrasti boja doprinose i čistoći glazbenog izričaja. Malo koja pojačalo posjeduju tu ekstremnu kvalitetu Audio Notea. Mikrodinamičke varijacije u tonu su pak sredstva pomoću kojih razlikujemo komplicirane zvučne informacije i njihovu hijerarhiju u prostoru i vremenu. I tu je Audio Note uvjerljiv. Uz vrlo dobru izražajnost detalja, uz Audio Note dobiva se i odlična tekstura, pa iako izvođači nisu prostorno tako naglašeno postavljeni i razdvojeni, uspostavljene su njihova neophodna međusobna udaljenost i veličina, a delikatna ravnoteža harmonijskih veza obligatnog čela i 10 solo instrumenata u "Kammermusik Nr. 3" (P. Hindemith, Reichert, harmonia mundi HMI 73048) vjerno je iznesena. Fokus je karakterističan jer čistoću ekspresije omogućuje preciznost, s tek nešto malo difuzije i manje preciznosti u dubini zvučne slike, ali to istovremeno pridonosi i prirodnijoj atmosferi s više osjećaja i

Audio Note Quest



topline u glazbi. Vjerojatno je mnogima takav način prezentacije bliži živom zvuku. Stil prenaplašeno preciznog sakupljanja detalja obično uključuje uznemiravanje ravnoteže i promjene harmonijskih prostora, što mnogi iznose kao nedostatak, a drugi kao vrlinu *solid state* komponenti.

Ukoliko profinjene modulacije proizlaze iz potpunog prepoznavanja timbara i dinamičkog nijansiranja, tada se gubi arbitracija komponente i dolazi do slobodnijeg kretanja glazbenih formi. Postižu se jedinstvo i ravnoteža kompozicija nasuprot mogućem drugačijem pristupu preko fragmentacije i hiperrealizma pojedinih glazbenih detalja, što u konačnici ipak zahtijeva veću koncentraciju slušatelja i pridonosi zamoru. Rubovi između boja čije linije imaju različitu glasnoću sakupljeni su diskretno i razvijaju se spontano, bez da ugrožavaju nečiji "opstanak", pa naizgled i mala dinamička promjena može izazvati neočekivano uzbudljiv rezultat. Pojačala konzistentno prikazuju akustiku prostora - ukoliko snimka poziva na njegove izmjene, dobiva se različitost, a repliciranje informacija o okružju sugerira prirodno prisustvo dimenzija, uz ne toliko izražen *chiaroscuro*. Efekti *chiaroscuro* ili prirodno naglašavanje esencije i značenja glazbenih slika međusobnim odnosom svjetlijih i tamnijih dijelova mogli bi se još unaprijediti, npr. dramatično tamna pozadina koja bi bolje naznačivala "disanje" zbora (Palestrina, Choir of King's College, Willcocks, EMI 1E 053 02113). KR ili VAC JJ Electronic 300B cijevi doprinose boljem sjenčanju, usto KR 300B cijevi izvlače i više detalja na ekstremima spektra i tako dodatno pune glazbeni "tekst". Bez obzira na odabranu cijev, Audio Note nadasve dobro iznosi lagano zamiranje jeke u prostoru potpuno obilježenom znakovima, no uz KR 300B ili TJ PX-25 cijevi najbolje se mogu

razlučiti i sve njene značajke netom prije potpunog utihnuća. Volumen zvuka se također nešto povećava, kao i njegovo prostiranje i definiranost u akustičkom prostoru.

Prvo je svojstvo ljudske pameti što dopušta da budemo prevareni
Friedrich Wilhelm Nietzsche

Reprodukcija glazbe je profinjena i smirena u kontrastima, s bogatim teksturama i sugestivnom definicijom prostora, s diskretnim i čistim razdvajanjima instrumenata, a tendencija tranzistorskih pojačala da se preko fotografski točne prezentacije perfektno čistih anatomskih dijelova detalji akumuliraju u jedan donekle artifičijelan izričaj, posve je odsutna s Audio Note kombinacijom. Idući nivo iznenađenja predstavlja reprodukcija bas područja, koje nije aristokratski lijeno ili masno, melodramatsko ili tek djelomično opisano, već se gradi detaljima, kontrolom i razdvojenošću instrumentalnih volumena. Sredina je pak potpuno transparentna i omogućava nam čitanje tekstura, detalja, gradaciju mikrodinamike i harmonijski razvoj neophodan za generiranje "ispravnosti" ukupnog zvuka. Glazba je strukturirana oko razlika koje se iznose, a ne naglašavaju, diskretno i profinjeno. No usprkos tomu, ako vam je inače teško prepoznati prisustvo i intenzitet tonova u finim dinamičkim ili timbralnim tranzicijama, Audio Note će vam posve olakšati takva prepoznavanja. Audio Note amplifikacija fascinantna je i neodoljiva, a ako se pobrinete da i ostatak audiosistema bude podjednako dobar, tko će više mariti za original? Gotovo da se zauvijek može sretno živjeti s ovakvom Audio Noteovom virtualnom (audio)stvarnosti.